

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੋਦੜੀ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ (ਲੀਰ ਮਾਲ)

ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ

(ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ)

(ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ)

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੁਸਾਇਟੀ [ਰਜਿ:]

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੋਦੜੀ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ (ਲੀਰ ਮਾਲ)

ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਰੋਡ, ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਗੋਦੜੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ (ਲੀਰ ਮਾਲ)
ਫਰੀਦਕੋਟ ।

ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ

ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਉਦ-ਦੀਨ ਮਸਊਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1173 ਈ: ਪਿੰਡ ਖੋਤਵਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਲਤਾਨ ਹਜ਼ਰਤ ਜਮਾਲ ਉਦ-ਦੀਨ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਰਿਆਮ ਸੀ । ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਮਾਤਾ ਮਰਿਆਮ ਜੋ ਬਹੁਤ ਨੇਕ, ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਪਾਰਸਾ ਬੀਬੀ ਸੀ, ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ । ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਪਾਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਆ । 4-5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ 40 ਸਾਲ ਏਨੀ ਕਠਿਨ ਤਪੱਸਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸੁਕ ਕੇ ਪਿੰਜਰ ਹੋ ਗਏ । ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਐਸੀਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਨ ਤੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣਾ, ਗਾਰ੍ਹੇ ਦੀ ਟੋਕਰੀ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਸਵਾ ਹੱਥ ਉੱਚੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ । ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਝੂਠਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੱਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ

ਲਈ ਸ਼ੁੱਕਰ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਉਣਾ । ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਵਾਉਣਾ ਆਦਿ । ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੈਕਾਲਿਫ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 112 ਸ਼ਲੋਕ ਅਤੇ 4 ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹਨ । ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਬਾਣੀ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਆਦਰ ਸਾਹਿਤ ਸ਼ੇਖ ਇਬਰਾਹਿਮ 12ਵੇਂ ਫਰੀਦ ਤੋਂ ਲਿਆਈ ਸੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

1215 ਈ: ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਾਕਪਟਨ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਗਿਆਸੁ ਉਦ-ਦੀਨ ਬਲਬਨ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮਪਤਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬੀਬੀ “ਹਜ਼ਬਰਾ” ਸੀ । ਲਗਦਾ ਹੈ ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਿੱਲੀਓਂ ਹਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗੁਰਭਾਈ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਪਾਕਪਟਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਹਜ਼ਬਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਪਾਕਪਟਨ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਪਿੰਡ ਪੱਕਾ ਦੇ ਕੋਲ ਦੀ ਪਹਾੜ ਦੇ ਲਹਿੰਦੇ ਤਰਫ ਵਗਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹਾਂਸੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਜੈਤੋ, ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਮਾਰਗ ਰਾਹੀਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪੱਤਨ ਤੋਂ ਕਸੂਰ ਵਿੱਚ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਪਟਨ ਨੂੰ ਕਾਫਲੇ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਦ (ਗੁਰੂ) ਖੁਆਜਾ-ਬੁਖਤਿਆਰ ਕਾਕਈ ਦੀ ਚਿਸ਼ਤੀ ਮੱਤ ਦੀ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਖੁਆਜਾ-ਬੁਖਤਿਆਰ-ਕਾਕਈ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਕੜੀ ਦੀਆਂ ਖੜਾਵਾਂ, ਚੋਗਾ (ਗੋਦੜੀ) ਆਸਾ (ਲਾਠੀ) ਮੁਜੱਲਾ (ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ) ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕਾਜ਼ੀ ਹਮੀਦ-ਉਦ-ਦੀਨ ਨਾਗੌਰੀ ਦੀ ਮਾਰਫਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁ: ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਣੇ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਡਿਕਾਣਾ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੁਤਬਰਕ ਗੋਦੜੀ ਇਕ ਮਾਲ (ਬੇਰ ਦੇ ਦਰਖੱਤ) ਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨਗਰ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਗੋਦੜੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭੱਟੀ ਰਾਜੇ ਮੋਕਲਸੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਗਾਰੂ ਵਿੱਚ ਪਕੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਗਾਰੂ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਚੁਕਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਟੋਕਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਸਵਾ ਹੱਥ ਉੱਚੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੋਕ ਇਸ ਕੌਤਕ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਰਾਜਾ ਮੋਕਲਸੀ ਕੋਲ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀ ਆ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਭੁੱਲਾਂ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੌਤਕ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਗਾਰੂ ਵਿੱਚ ਪਕੜੇ ਜਾਣਾ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋਣ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਉਹ ਮੁੜ ਪਵਿੱਤਰ ਗੋਦੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਗੁ: ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਆ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਜ਼ੜੀ ਮੁੰਡੇ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਗੋਦੜੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚੇ ਬਣਾ ਕੇ ਖੁੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਗੋਦੜੀ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ 40 ਦਿਨ ਰੱਬ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ ਚਲੀਹਾ ਕੱਟਿਆ, ਅਤੇ ਗੋਦੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਸਤਕ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਾਰ ਚੁੰਮਿਆ। ਉਸ ਗੋਦੜੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੋਪਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵਜੋਂ ਹਜ਼ਰਤ ਨਿਜ਼ਾਮ-ਉਦ-ਦੀਨ ਔਲੀਆ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਰੂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਆਪਣੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਸੌਂਪਿਆ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਛੋਹ ਨੇ ਗੁ: ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਸਤਕ ਝੁਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿਰਫ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਦ ਹਜ਼ੂਰ ਹਜ਼ਰਤ ਬੁਖਤਿਆਰ-ਕਾਕਈ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਅਕੀਫਤ ਨਾਲ ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ

ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮਰਾਂਦਾਂ ਪਾਉਣਗੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਂਖੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਮਸਤਕ ਝੁਕਾ ਕੇ ਮੁਰਾਂਦਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੁਰਾਂਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੋਦੜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਂਦ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤਰ ਮਾਲ ਯਾਨੀ ਬੇਰ ਦੇ ਦਰਖੱਤ ਤੇ ਟੰਗ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਪਾਟ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਲੀਰਾਂ ਹੋ ਕੇ ਲਟਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੀਰਾਂ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਦਰਖੱਤ ਤੇ ਲਟਕਦੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਲੀਰ ਮਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਗੋਦੜੀ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ 'ਮਾਈ ਗੋਦੜੀ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਪੁਕਾਰਿਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਜੈਨੀ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਸੁਭਾ 9 ਵਜੇ ਸੰਨ 1981 ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੀਬੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਲੋਕ ਲੇਡੀ ਡਾ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਦਾਸ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਜੋ ਗੁ. ਟਿੱਲਾਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਭੂਬਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ "ਮਾਈ ਗੋਦੜੀ" ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਬਣਵਾ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੋਈ ਲੋਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਪੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਪਾਸ ਹੋ ਆਈ ਹਾਂ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੱਦਦ ਦਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਦੁਆਇਆ।

ਸਾਮ ਨੂੰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ, ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ, ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਫਿਰਦੇ ਲੀਰਮਾਲ

ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੈੱਡਮਾਸਟਰ ਜੋ ਮਦਨ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ
 ਸਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੌਣ ਕਰਵਾ
 ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਚਰਣ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ
 ਪਿਤਾ ਲਾਲਾ ਮਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀਆਂ ਨਾਮਵਰ
 ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਕਰਦੀ
 ਹੈ। ਤਾਂ ਸੈਖੇਂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
 ਦੀ ਮੁਰਿਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ? ਜੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇੱਥੇ
 ਬੇਅਦਬੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣੂੰ ? ਉਹ ਕੁਝ ਹੈਰਾਨ
 ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਾਬਾ
 ਫਰੀਦ ਦੇ ਸਰਧਾਲੂ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੈਜੂਲੈਸ਼ਨ
 ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ: ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਖੇਂ ਨੂੰ
 ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ
 ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਦੀ ਚਾਰਦਵਾਰੀ ਕਰਵਾਈ, ਜੋ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ
 ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਕਨਾਲਾਂ ਸੀ ਅਤੇ
 ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ
 ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ
 ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਰੰਭ ਹੋਈ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਇਹ
 ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਗਰ
 ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਉਗਰਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ
 ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਾਨੀ ਨਾਂ ਦਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੱਥਰ ਲਗਾਇਆ
 ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ
 ਉਸਾਰੀ ਅਰੰਭ ਹੋਈ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਰੋਡ ਤੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕ
 ਬੋਰਡ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬੋਰਡ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ
 ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਾਹਲੀ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ
 ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਝੱਖੜ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੋਨੋਂ ਬੋਰਡ ਉੱਡ ਗਏ ਇੰਝ ਪ੍ਰਗਟ

ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਗਵਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪਰਚੀ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੋਂ 500 ਰੁ: ਦੀ ਕਟਵਾਈ ਸ: ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਖੁਦ ਪਹੁੰਚ ਕੇ 1100 ਰੁ: ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪਰਚੀ ਕਟਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ 11, 11 ਸੌ ਰੁ: ਦੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਕਟਵਾਈਆਂ । ਬਸ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ 12 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਸਥਾਨ, ਗੋਦੜੀ ਅਸਥਾਨ, ਲੰਗਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਫਤਰ ਜੋੜੇ ਘਰ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਘਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉੜੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ । ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪੁੱਜਣ ਵਾਲੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ (ਸ਼ਾਂਤਮਈ) ਮਹੌਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਫਿਲੋਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਸੁਭਾ 8 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ । ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਚੋਲਾਂ ਦੇ ਪਿਲਾਓ ਦੀ ਨਿਆਜ਼, ਜਲੇਬੀਆਂ, ਚਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ । ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸੁਭਾ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੰਗਤਾਂ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਅਤੇ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 3 ਵਜੇ ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਸੱਜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਇਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਆਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੁਭਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਦਾ ਕਰਿਸ਼ਮਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ ਦੇ ਇਸ ਮੁਤਬਰਕ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੰਨਾ ਮਿੱਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ^{ਫਰੀਦ} ਜੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਬਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਕੁਝਤਣ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਗੰਨਾ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਮਣ ਬਣੀ ਖੰਡ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਕੁਝਤਣ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ 21-22 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 23 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਗੁ: ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਤੋਂ 10 ਵਜੇ ਅਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਗੁ: ਗੋਦੜੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੀਵਾਨ ਸੱਜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਕੰਠ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਣ, ਸ਼ੁੱਧ ਗੁਰਸ਼ਾਣੀ ਪਾਠ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਬਾਰੇ ਪਰਚਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ ਲੇਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਤੇ ਸੂਟਿੰਗ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ 20-25 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁ: ਦੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਮਹਾਨ ਸੂਫੀ ਔਲੀਆ ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਜੋ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਆਲ ਔਲਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ਬਾਬਾ ਰਾਸਿਦ ਫਰੀਦੀ ਸ਼ਜ਼ਾਦਾ ਨਸ਼ੀਨ ਆਸਤਾਨਾ ਆਲੀਆ ਰਜ਼ਬਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ. ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੋਦੜੀ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਲੀਰ ਮਾਲ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਲੱਕੜ

ਅਤੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੁਨਿਹਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ 1½ ਇੰਚ ਤੇ 2 ਇੰਚ ਦਾ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਖੁਦਾਈ ਸਮੇਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕ ਮਸਜਿਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 9 ਮਰਲੇ ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੁਰਗਾ ਮਾਤਾ ਦਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।

“ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸੁ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ॥”

ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਹੋਈ ਗੋਲਕ ਦੀ ਮਾਇਆ ਜਾਂ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਕੱਟੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਉਗਰਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਬੋਰਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਗੋਂ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

40 ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਇਕ ਸੰਤ ਸਰੋਵਰ 100 × 100 ਫੁੱਟ ਲੋਹੇ ਦੇ ਜਾਲ ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੀਆਂ ਸਲੈਬਾਂ ਪਾ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਤਰਫ਼ ਬਰਾਮਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬੀਬੀਆਂ ਲਈ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਗਮਰ-ਮਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਤਖਤ ਸਹਿਬਾਨ, ਤਿੰਨ ਪਾਵਨ ਨਦੀਆਂ ਗੰਗਾ, ਗੋਦਾਵਰੀ, ਜਮਨਾ ਅਤੇ ਅਰਬ

ਸ 'ਚੋਂ' ਮੁਤਬਰਕ ਚਸਮੇ ਐਬ-ਜਮ-ਜਮ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਜਲ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ-ਮੰਤਰਾ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਨੇ ਇਸ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਸਮੋਆ ।

ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਕੁਲ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪੈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਫੇਜ ਵਿਚ 40 ਕਮਰੇ, 4 ਦੀਵਾਰੀ ਅਤੇ ਮੇਨ ਗੇਟ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਕੁਲ 100 ਕਮਰੇ ਸਕੂਲ ਲਈ ਅਤੇ 500 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੋਸਟਲ ਆਦਿ । ਅਗਲੀ ਫੇਜ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਹੋਗਿਆ ਹੈ । ਤਕਰੀਬਨ 80 ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਖਰਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ । ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਰੀ ਮਾਇਆ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਗ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਲਾਇਕ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਕੰਮਪਿਊਟਰ, ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਐਡੀਉਵੀਯੂਲ ਏਡ ਦੇ ਯੰਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ।

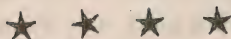
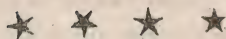
ਗੁ: ਟਿੱਲਾ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ :-

25 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮਹੰਤ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੀ ਇੱਟਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਗੁਬਦ ਨੁਮਾ ਕਮਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕੱਚਾ ਸੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ । ਬਾਬਾ ਫਰੀਦਜੀ ਨੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਗਾਰ੍ਹੇ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਚੁੱਕੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੁਰਾਬਕ

ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਤੇ ਉਹ ਗਾਰੂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੁਬਾਰਕ ਵਿਚ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਬਣਵਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋਤ ਜਗਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਲਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਾ ਪੰਜ ਮਣ ਸ਼ੱਕਰ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾ ਤੋਂ ਉਸ ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਲ ਔਲਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਰਾਜਾ ਹਰਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 1960, 61 ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਅੱਜ ਇਹ ਸਥਾਨ ਬਹੁਤ ਦਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਲੇ ਦੇ ਅੱਗੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਲਾ ਖਤਮ ਹੋਈ ਰਜਵਾੜਾ ਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਭੂਤ ਦੀ ਇਕ ਇਬਰਤ ਯੋਗ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਪਾ ਕੇ ਹੱਸਦੇ ਗਾਉਂਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੰਗੀਆਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਆਸਤਨੇ ਆਲੀਆ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਮਸਜਿਦ ਸ਼ਸ਼ੋਬਤ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸੁ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ" ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਮਿਸਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰ ਆਪਣੀ ਈਦ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥੋੜੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਖੇ ਝੱਲਦੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾਂ ਛਕਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਚੋਲਾ ਦੀ ਨਿਆਜ਼ ਵੀ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਵਰਤਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਬੇ-ਸਹਾਰਾ ਤੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ

ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 2 ਬੱਚੇ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਇੰਜਨੀਅਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਮਾਗਮ ਜੋ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 23 ਸਤੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਮੇਲਾ ਹਰ ਸਾਲ 21, 22 ਅਤੇ 23 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਧੁਮ-ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਅਤੁੱਟ ਲੰਗਰ ਵਰਤਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

BRIEF LIFE SKETCH OF BABA FARID

and

Gurdwara Godri Sahib

Baba Farid Shakar Ganj Suffi Saint whose 112 Shalloks, and four Shabads are incorporated in Shri Guru Granth Sahib had Visited this Place in 1215 A. D. He had shorn off his Holi-Godri on a mall tree near the Holi-Ber-Sahib. This was the Godri which was handed over to him as a sacred relic at the time when gaddi was given to him of Chisti sect it was the same which later on was presented to Kh. Nazamul Din-Auliah of Delhi by Farid Jee.

Baba Ji when left the Godri at this shrine and went to town he was arrested in Begar by the Raja Mokalsi of Mokal har (Faridkot) But the Basket of mud was floating in the air ovr the head of Baba Ji. This Miracle attracted the Raja who felt sorry Baba Ji was requested to stay here Baba Ji then went to this place of Gurdwara Godri Sahib. add found Cow-boys playing with the Godri by turning it into a ball. Baba Ji paid his obesiance and kissed the Godri Sahib hundred times and spent forty days in worship in penance; And bestowed great healing efficaey to this place

Sant Jarnail Singh Khalsa had Visited this place in 1981 and had performed the Ardass for the Construction of this Gurdwara and paid fived hundred (500) Rupees for it.

S Inderjeet Singh Khalsa Advocate, S. Ranjeet Singh Kohli, Late S. Gurdial Singh I. A. S. S. Ranjeet Singh Wahniwal Advocate, Bhai Vir Singh Bajaj, Late S. Mukhtiar Singh Sarpanch and Late Bhai Gurdial Singh Mali, and late Mata Radha Conducted Kar Sewa with the help of Sangat. Now S. Gurbachan Singh I. R. S. (Rtd.) and S. Parmjit Singh Sarpanch have Joined as members in place of deceased members.

Twelve Kanal of land has been purchased. Gurdwara, Godri Asthan, Deohri Sahib, Langar, Jodeghar, Rest House have been completed. Baba Rashid Faridi Sajjada Nashin Rajabpur had laid the foundation stone of this Gurdwara.

No collection of money has been made from any town village or place. Only Golak is used for construction. Even No Board has been affixed for Kar Sewa. On 23rd September every year Agman Purab of Baba Ji is celebrated, students get Stipends of Fifty Rupees each and Thousand of them take Part in Shabad Gayen, Essay writing, Kanth Gurbany, History, Shooting Competition, etc. Which are held on that day and winners get Prizes from renowned Personalites like Bhagat Puran Singh Ji etc. Sh Sarvesh Kaushal I.A.S. and Mahant Tirath Singh Ji

Kar Sewa of Sant Sarover has been Performed by sangat at this cost of 40 Lakh of Rupees, construction of a mosque will Start after completion of Gurdwara Complex.

A Public School at the cost of Rs. Two Crores has been Coustructed and is being run by the society under the name and style of BABA FARID PUBLIC SCHOOL.

Mukh Sewadar

Inderjit Singh Khalsa

Advocate

१६ सतिगुरु प्रसादि ॥

गुरुद्वारा गोदड़ी बाबा फरीद

[लीरमाल] फरीदकोट ।

संक्षेप इतिहास

बाबा फरीद ऊद-दीन गस्ऊद शक्कर गंज 5 अप्रैल 1173 ई० गाँव खोतवाल जिला मुल्तान हजरके जमालु-उद-दीन सुलेमान के घर पैदा हुए । छोटी आयु में ही उनके पिता का साया सिर से उठ गया । 4-5 वर्ष की आयु में ही नमाज़ पढ़नी शुरू कर दी । उन्होंने 40 वर्ष घोर तपस्या की और सूख कर पिन्जर बन गये । उनके नाम के साथ ऐसी प्रसिद्ध करामाते जुड़ी हुई हैं । जैसा कि उनके कहने से चिड़ियों की मृत्यु हो जाना और फिर पश्चाताप करने से खुद से उनको जीवित करने की विनती का मन्ज़ूर होना, गारे की टोकरो फरीदकोट में उनके सिर से सवा हाथ ऊँची चलना । पहाड़ी इलाके में लोगों का भूठा इल्जाम लगाने से अपनी सच्चाई प्रगट करने के लिए शक्कर की वर्षा करना, पश्चिमी पंजाब में एक स्थान के तीन महीने के बच्चे से गवाही दिलाना आदि ।

जिनका वर्णन संसार के प्रसिद्ध इतिहास कार मैकालिफ आदि ने अपनी पुस्तकों में किया है । बाबा फरीद जी पंजाबी के पितामह समझे जाते हैं । उनके 112 श्लोक और 4 शब्द गुरु ग्रन्थ साहिब में अंकित है । बाबा जी की यह वाणी 15वीं सदी में गुरु नानक देव जी ने बहुत आदर सहित शेख इबराहिम 12वें फरीद से ली थी जो श्री गुरु अर्जुन देव जी महाराज ने श्री गुरु ग्रन्थ साहिब में अंकित की है ।

1215 ई० की बात है कि बाबा फरीद जी दिल्ली से वापिस पाकपट (पाकिस्तान) जा रहे थे, उस समय दिल्ली के शहनशाह गिआसु-उद-दीन बलबन की सपुत्री इनकी धर्म पत्नी थी। जिस का नाम बीबी "हजबरा" था। लगता है उनकी इच्छा दिल्ली से हाँसी में आपने गुरु भाई को मिलकर पाकपटन पहुंचने की थी और बीबी हजबरा उस समय परिवार सहित पाकपटन रहा करती थी। सतलूज दरिया उन दिनों में शहर फरीदकोट, गाँव पक्का के नजदीक उत्तर की तरफ चला करत था। दिल्ली से हाँसी होते हुए जैतो कोदकपूरा मार्ग से फरीदकोट शहर से कसूर में होते हुए पाकपटन को काफले जाया करते थे। बाबा जी के गुरु खुआजा बुख्तियार काकई का चिश्ती मत्ते गद्दी सौंपी जा चुकी थी। और हजूर खुआजा बुख्तियार काकई अपनी लकड़ी की खडाऊँ चौगा (गोदड़ी) आसा (लाठी मुसल्ला नमाज पढ़ने वाला) गुरु गद्दी की निशानी से काजी हमीद-उद-दीन नागौरी की मार्फत बाबा जी को पहुंचा दी गई थी।

बाबा जी ने गुरुद्वारा गोदड़ी स्थान पर आसन लगाकर विधाम किया और अपनी मुर्बक गोदड़ी एक बेर के वृक्ष पर लटका दी। और फरीदकोट नगर में समान खरीदने के लिए आ गये और गोदड़ी को साथ नहीं लेकर आए। जिस कारण फरीदकोट नगर में उस समय के भट्टी राजे मोक्लसी ने उन्हें बेगार में पकड़ लिया। और आपके सिर स गारे की टोकरी सवा हाथ ऊँची हवा में तैर रही थी। लोग इस दृश्य को देखकर हैरान हो गये। जब यह बात फैल कर राजा मोक्लसी के पास पहुंची तो उन्होंने दोनों हाथ जोड़ कर अपने दरबारियों सहित बाबा जी के पाँव पकड़ने लगा और अपनी भूल का पश्चाताप करने लगा। इस दृश्य से बाबा जी का ज्ञान हुआ कि उनको बेगार में पकड़े जाने का

असली रूप में गोदड़ी साहिब से जुदा होने का कारण था। आजड़ी लड़के पवित्र गोदड़ी को गेंद बना कर खुंडियों के साथ खेल रहे थे बाबा जी ने उस पवित्र गोदड़ी के अपमान की झूल बखशाने के लिए 40 दिक् प्रभु को भक्ति करके चालीसा काटा। और गोदड़ी को मस्तक के ऊपर लगा कर सैंकड़ों बार चूवां। उस गोदड़ी को बाद में गुरगद्दी सौंपने की निशानी कारत हजरत निजाम-ऊद-दीन औलीया जिनका मजाहर दिल्ली में है, अपते अन्त समय सौपा।

बाबा जी के चरणों की छोह ने गुरुद्वारा गोदड़ी साहिब वाले स्थान को बर दिया कि यहाँ मस्तक झुकाने वाले श्रद्धालु बाबा जी की ही नहीं बल्कि उनके मुर्शद (गुरु) हज़ूर हजरत बुख्तियार-काकई की खुशियों को भी प्राप्त किया करेंगे और इस स्थान पर अकीदत के साथ तपस्य करने वाले व्यक्ति मुंह मांगी मुरादें पाएंगे। इतिहास साक्षी है कि राजे महाराजे समय-समय पर इस स्थान पर मस्तक झुका कर मुराद पाते रहे हैं।

बाबा जी के आदेश अनुसार ही यह फैसला किया गया कि कार सेवा के लिए किसी नगर या शहर में कोई गगराही नहीं की जायेगी और ना ही किसी दानी के नाम का गुरुद्वारा साहिब के भीतर से पत्थर लगाया जाएगा। इस आदेश उपरान्त इन पवित्र स्थानों का काम आरम्भ किया गया।

बाबा जी की अपार कृपा के साथ हर रोज सुबह और शाम नित्य नेम और कीर्तन का प्रवाह चलता है। और हर वर्ष 21, 22 सितम्बर को फरीदकोट में बाबा फरीद जी का भारी मेला लगता है और 23 सितम्बर को एक विशाल नगर कीर्तन गुरुद्वारा

बाबा फरीद से 10 बजे आरम्भ हो कर गुरुद्वारा गोदड़ी बाबा फरीद पहुंच कर दीवान सजाते हैं जो शाम के 6 बजे तक चलते रहते हैं। और हर वर्ष बहुत से जरूरत मंद विद्यार्थियों को वजीफे दिये जाते हैं। और कण्ठ गुरबाणी शब्द गायन, शुद्ध गुरबाणी पाठ बाबा फरीद जी की जीवनी पर भाषण मुकबला, लेख, और शुटिंग मुकाबला आदि करवाए जाते हैं। हजारों की गिनती में बच्चे भाग लेते हैं। और विजेता बच्चों को 20, 25 हजार रुपये के ईनाम दिए जाते हैं हर साल कुछ महान लोगों को सम्मानित किया जाता है। इस गुरुद्वारा साहिब का नींव पत्थर बाबा राशिद फरीदी सजादा नशीन रजब पुर यूः पीः ने रखा था।

एक इतिहासिक सुनहरी भक्षरों में लिखा $1\frac{1}{2}$ इन्च और 2 इन्च का कुरान शरीफ अलमारी में पड़ा है जो यहाँ से खुदाई के समय मिला था। 60 लाख की लागत से इस स्थान पर एक सन्त सरोवर $100 \times 100'$ लोहे के जाल और कन्करीट की स्लैब पा कर बनाया जा चुका है। और उस के तीनों तरफ बरामदे बनाये जा चुके हैं। सित्तियों के इश्नान करते के लिए विशेष स्थान बनाया गया है। और इस सरोवर में पाँच तखत सहबान तीन पावन नदियाँ गंगा यमुना, गोदावरी और अरब देश के मुतर्वक चश्में, अबै जम-जम का पवित्र जल इस में डाला गया है।

इस कमेटी ते बाबा फरीद जी की ऊपार कृपा के साथ बाबा फरीद पब्लिक स्कूल का निर्माण किया गया है। जिस पर कुल 2 करोड़ रुपये की लागत आने का अनुमान है। अब तक पहली फेज में 40 कमरे और चार दीवारी और मेन गेट मुकमल

हो चुके हैं। कुल 100 कमरे स्कूल बच्चों का होस्टल आदि, यह अगली फेज में तैयार होगा तकरीबन 80 लाख रुपया खर्च हो चुक है। इस में जो भी है सभी बाबा जी की कृपा है। बाबा फरीद जी के नाम पर संगत राहीं बखशिश की गई है। स्कूल में बहुत हो होगा स्टाफ और प्रिंसीपल रखे गये हैं। लायक और गरीब बच्चों के लिये खास सुविधाये दी जाती है।

जोग

प्रबन्धक सोसाइटी

मुख्य सेवादार

इन्द्रजीत सिंह सेखो

एडवोकेट

गुरुद्वारा गोदड़ी बाबा फरीद,

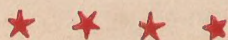
फरीरकोट।

बाबा दलीप जी चिह्नों में ~~का~~ मन्दिर, धिड़-बादली
(निद्रा-मन्दिर) धिड़, धिड़ बड़ी के मन्दिर जी।

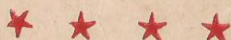
धिड़ जी का मन्दिर मन्दिर धिड़ - मन्दिर धिड़ 1230.

मन्दिर मन्दिर (दलीप जी) धिड़ 1215 धिड़ धिड़ बाबा जी मन्दिर

ਫਰੀਦਾ ਬੁਰੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਿ, ਗੁਸਾ ਮਨਿ ਨ ਹੰਦਾਇ ।
ਦੇਹੀ ਰੋਗੁ ਨ ਲਗਈ ਪਲੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਪਾਇ ॥

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂੰ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫੁ, ਕਾਲੇ ਲਿਖੁ ਨ ਲੇਖੁ ।
ਆਪਨੜੈ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ, ਸਿਰਿ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖੁ ॥

ਫਰੀਦਾ ਰੋਟੀ ਮੇਰੀ ਕਾਠ ਕੀ ਲਾਵਣੁ ਮੇਰੀ ਭੁਖ ।
ਜਿਨਾ ਖਾਧੀ ਚੋਪੜੀ ਘਣੇ ਸਹਿਨਗੇ ਦੁਖ ॥ 28 ॥

★ ਪਿਸ਼ੌਰੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ★
ਪੁਰਾਣੀ ਜੇਲ੍ਹ ਰੋਡ, ਫਰੀਦਕੋਟ ।